

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de brief van 13 juli 2016 houdende de Resultaten één-meting banenafpraak (Kamerstuk 32 352, nr. 34).

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van der Linden

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	4
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	5
Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie	5
Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks	6
II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de resultaten van de één-meting van de banenafpraak. Zij zijn verheugd dat zowel de sector markt als de sector overheid de doelstelling voor het aantal banen voor mensen met een arbeidsbeperking ruimschoots hebben gerealiseerd. Zij hebben nog wel een aantal vragen ter verheldering.

In 2015 is 16% van de banen ingevuld door mensen vanuit de doelgroep Participatiewet ten opzichte van ruim 40% vanuit de doelgroep Wajong. Om mensen te kunnen plaatsten is transparantie van het werkzoekenden bestand van groot belang. Kunt u aangeven wat de voortgang is van «de vliegende brigade» die gemeenten helpt via de toolkit «Transparantie banenafpraak»? Bent u van mening dat het aantal beschikbare profielen vanuit gemeenten snel genoeg toeneemt? Zo nee, welke acties gaat u dan aanvullend ondernemen om ervoor te zorgen dat deze profielen wel zo snel mogelijk beschikbaar komen?

In tabel 1 in de brief is af te lezen dat het aantal formele dienstverbanden bij de sector overheid is afgenomen met 984. De verklaring hiervoor is de resultante van een afname van de groep personen vanuit de Wet inschakeling werkzoekenden (Wiw) en de In- en doorstroombanen (ID) met 1593. Uit de tabel is niet af te lezen hoeveel mensen met een arbeidsbeperking de overheid totaal in dienst heeft. Kunt u aangeven hoeveel mensen met een arbeidsbeperking eind 2015 een vast dienstverband hadden bij de overheid?

Kunt u aangeven hoeveel mensen met een indicatie in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (SW) ten opzichte van de totale SW-populatie dit moment via een detachering in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) bij een reguliere werkgever aan het werk zijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de resultaten van de één-meting banenafpraak. Deze leden waarderen de inzet die werkgevers de afgelopen periode geleverd hebben om voldoende garantiebanen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking, met name de werkgevers in de private sector. Het stemt deze leden positief dat de doelstelling voor dit jaar zowel in de private sector als bij de overheid ruimschoots gerealiseerd is en dat er geen aanleiding is om het wettelijke quotum te activeren. De leden van de PvdA-fractie constateren echter tevens dat de uitdaging voor de komende jaren groot

blijft en dat er uit de cijfers een aantal ontwikkelingen naar voren komt dat zorgen baart. Deze leden hebben hierover een aantal vragen en opmerkingen dat zij graag aan de Staatssecretaris wil voorleggen.

Eind 2015 zijn er ten opzichte van de nulmeting 21.057 garantiebanen gecreëerd. In de private sector gaat het om 15.604 banen, bij de overheid om 5.453 banen. Kan de Staatssecretaris nogmaals bevestigen dat de manier van tellen geheel in lijn is met de afspraken die hierover eerder met de Kamer zijn gemaakt? Het aantal garantiebanen bij de overheid is hoger dan tot kort voor het openbaar worden van deze cijfers werd aangenomen, inclusief door de Staatssecretaris. Kan nader toegelicht worden waarom dit het geval is? De toepassing van de verdeelsleutel inleenverbanden lijkt hierbij in ieder geval een rol te spelen. Deze wordt vastgesteld op basis van objectief, representatief onderzoek door SEO Economisch Onderzoek. Kan nader toegelicht worden hoe de verdeelsleutel heeft geleid tot de respectievelijke aantallen inleenverbanden in de private sector en bij de overheid? Is deze werkwijze in lijn met de afspraken met de Kamer over de wijze van tellen? In hoeverre is de wijze waarop de verdeelsleutel zelf tot stand komt overigens van jaar tot jaar aan verandering onderhevig?

De grote rol van inleenverbanden in het behalen van de doelstellingen voor 2015 is (hoewel positief voor sw-bedrijven) naar de mening van de leden van de PvdA-fractie aanleiding tot zorg, voornamelijk bij de overheid. Terwijl werkgevers in de private sector hun doelstelling ook gehaald zouden hebben op basis van de gerealiseerde formele dienstverbanden is dit bij de overheid niet het geval.

Het aantal formele dienstverbanden bij de overheid blijkt zelfs te zijn afgenomen (-984). Volgens de Staatssecretaris is dit te wijten aan de afname van de groep Wiw/ID-ers met 1.593, een logische ontwikkeling omdat Wiw/ID al per 1 januari 2004 is opgeheven. Klopt het dat als deze groep buiten beschouwing zou worden gelaten de overheid eind 2015 circa 600 formele dienstverbanden gecreëerd zou hebben? In hoeverre is het te verwachten dat het aantal formele dienstverbanden bij de overheid de komende periode negatief blijft vanwege een mogelijke verdere afname van het aantal Wiw/ID banen? In de kabinetsbrief staat verder te lezen dat zowel de overheid als de marktsector ook zonder het opschorten van de herbezettingsvoorwaarde de doelstellingen van de banenafpraak gehaald zouden hebben. Kan hierover nadere uitleg gegeven worden? Kan de voorwaardelijkheid van de opschorting nader toegelicht worden? Kan de Staatssecretaris bevestigen dat het opschorten van de herbezettingsvoorwaarde geen invloed heeft op de doelstelling om op termijn 125.000 garantiebanen te creëren en 30.000 beschutte werkplekken? De leden van de PvdA-fractie menen dat de grote afhankelijkheid van inleenverbanden de geboekte vooruitgang kwetsbaar maakt. Voor de mensen met een arbeidsbeperking die werkzaam zijn op basis van een inleenverband is het van belang dat de inleenverbanden uiteindelijk overgaan in formele dienstverbanden. In hoeverre deelt de Staatssecretaris deze mening? Welke zaken weerhouden werkgevers er momenteel mogelijk van om formele dienstverbanden aan te bieden? In hoeverre speelt onzekerheid over de mogelijke tijdelijkheid van enkele van de instrumenten die beschikbaar zijn voor werkgevers (loonkostensubsidie, no-riskpolis) hierbij een rol? Kan de Staatssecretaris deze onzekerheid wegnemen? In welke mate kan het lage inkomensvoordeel (liv) bijdragen aan een grotere doorstroom naar formele dienstverbanden? Overweegt de Staatssecretaris actie te ondernemen om de doorstroom naar formele dienstverbanden voor de komende periode verder te bevorderen? Zo ja, welke? Waarom blijft de overheid achter vergeleken bij de private sector wat betreft het creëren van formele dienstverbanden? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de PvdA-fractie dat juist de overheid hierbij het goede voorbeeld zou moeten geven? Zijn er specifieke

obstakels waar vooral de overheid mee te maken heeft? Zo ja, op welke wijze kunnen deze weggenomen worden? Gaat de Staatssecretaris in de gaten houden in hoeverre de inleenverbanden volgend jaar zijn omgezet in formele dienstverbanden? Ziet zij tegen de achtergrond van het advies van de Sociaal-Economische Raad (SER) over de sociale werkvoorziening verdere manieren van samenwerking tussen de sociale werkvoorziening en het bedrijfsleven? Zo ja, is zij bereid deze manieren van samenwerking te stimuleren? Is zij bereid nog andere vormen van inleen toe te staan behalve de huidige mogelijkheden? Zo ja, welke?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

Algemeen

1. Waarom duurt het een half jaar voordat de cijfers over het voorgaande jaar vastgesteld kunnen worden? Is het mogelijk om dit proces te versnellen?
2. Hoeveel personen die voor de nul-meting nog niet actief op de arbeidsmarkt waren, hebben in de periode tussen de nul-meting en de één-meting dankzij de banenafpraak een baan gevonden?
3. Op welke wijze heeft de banenafpraak bijgedragen aan de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking? Met welk percentage is de arbeidsparticipatie gestegen als gevolg van de banenafpraak? Is dit voor u aanleiding om aanvullende maatregelen te nemen?
4. Wat is uw reactie op het feit dat de arbeidsdeelname van personen met een arbeidsbeperking (42%) achterblijft vergeleken met personen zonder arbeidsbeperking (87%)?
5. Vindt u dat er sprake is van een «inclusieve arbeidsmarkt» op het moment dat maar 42% van de personen met een arbeidsbeperking deelneemt aan de arbeidsmarkt?
6. Hoeveel werknemers met een garantiebaan hebben inmiddels een vaste aanstelling?
7. Hoeveel werknemers met een garantiebaan hebben een tijdelijk contract?
8. Hoeveel werknemers met een garantiebaan, zijn inmiddels hun baan weer verloren?

Verdeling banen sector markt en sector overheid

9. Wat is uw reactie op de stelling dat er voornamelijk sprake is van inleenverbanden en dat als gevolg van de banenafpraak per saldo een beperkt aantal mensen (op) nieuw tot de arbeidsmarkt is toegetreden?
10. Wat was het gemiddeld aantal gewerkte uren per werknemer die was aangesteld met een garantiebaan?
11. Het gemiddeld aantal gewerkte uren per persoon in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is 33,4 uur per week, waarom is uitgegaan van 25,5 uur per week? Is het mogelijk om dit aantal uren tussentijds bij te stellen?
12. Bent u het eens met de stelling dat dit een vertekend beeld geeft van het aantal gerealiseerde banen? Zo nee, waarom niet?
13. Hoeveel extra banen zouden er zijn gerealiseerd zonder SW-detacheringen?
14. Wat zijn de gevolgen voor een afnemend aantal SW-detacheringen voor de banenafpraak?
15. Hoeveel mensen hebben in het kader van de banenafpraak een proefplaatsing gekregen? Hoeveel mensen zijn na deze proefplaatsing in dienst genomen?
16. Bent u tevreden over het aantal garantiebanen bij overheidsinstellingen?

17. Waarom vindt u het «logisch» dat het aantal banen voor mensen met een beperking bij de overheid is afgenomen?
18. Bent u het eens met de stelling dat de overheid het goede voorbeeld moet geven ten aanzien van het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking? Zo ja, waarom is het aantal mensen in dienst van de overheid, met een arbeidsbeperking afgenomen? Zo nee, waarom niet?
19. Welke maatregelen gaat u nemen om er voor te zorgen dat overheidsinstellingen meer mensen met een arbeidsbeperking in dienst nemen?
20. Bent u bereid om te onderzoeken of overheidsinstellingen kunnen worden gedwongen om meer mensen met een arbeidsbeperking in (vaste) dienst te nemen?
21. Hoeveel extra banen levert het schrappen van de herbezettingsvoorwaarde op?
22. Wat zijn de gevolgen voor het beschut werk nu de herbezettingsvoorwaarde wordt geschrapt terwijl het aantal beschutte werkplekken nog niet is geborgd?
23. Is het volgens u denkbaar dat het schrappen van de herbezettingsvoorwaarde er toe kan leiden dat gemeenten pas na de wettelijke verankering van beschut werk, er voor kiezen om beschutte werkplekken te realiseren? Zo ja, hoeveel beschutte werkplekken (banen) worden er hierdoor minder gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?

Aantallen extra personen met een baan

24. Is de stijging van het aantal personen met een baan geheel te danken aan de banenafpraak? Zo nee, welke andere factoren spelen hierbij een rol?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

In de brief van de Staatssecretaris wordt vermeld dat uit de éénmeting blijkt dat er «eind 2015 21.057 banen voor mensen uit de doelgroep zijn gerealiseerd ten opzichte van de gecorrigeerde nulmeting» (pag. 2), waarvan 15.604 bij de marktsector en 5.453 bij de overheidssector. Deze aantallen roepen bij de leden van de CDA-fractie een aantal vragen op. Door de rekenmethode die is gehanteerd, waarbij het aantal van 25,5 uur per week geldt als de omvang van één baan voor de doelgroep, komen de cijfers van het aantal extra mensen met een arbeidsbeperking dat een baan heeft gekregen geflatteerd over. Want dat zijn er geen 21.057 (banen), maar 13.847 ten opzichte van de nulmeting. De Staatssecretaris geeft dit in haar brief aan, maar in de pers is dit niet nadrukkelijk gecommuniceerd. Waarom niet?

Door de rekenmethode is niet duidelijk hoeveel extra werkplekken er concreet bij zijn gekomen. Kan de Staatssecretaris daar een indicatie van geven?

Van de 21.057 banen bij reguliere werkgevers voor mensen met een arbeidsbeperking zouden er 15.604 bij de marktsector en 5.453 banen bij de overheidssector zijn gerealiseerd. Kan de Staatssecretaris een verklaring geven voor het achterblijven van de overheid bij het realiseren van banen ten opzichte van het bedrijfsleven?

Aangegeven wordt dat ook zonder opschorting van de herbezettingsvoorwaarde de banenafpraak zowel door de sector overheid als door de marktsector zijn gehaald (pag. 4). Hoe hoog zouden dan de aantallen geweest zijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van de resultaten van de één-meting banenafpraak. Zij zijn blij dat met name

in het bedrijfsleven goede eerste stappen zijn gezet om banen voor arbeidsgehandicapten open te stellen. Zij maken zich echter zorgen over de voortgang van het realiseren van banen voor arbeidsgehandicapten bij de overheid.

Deze leden constateren dat bij de overheid enkel via inleenverbanden banen zijn gerealiseerd en niet via formele dienstverbanden. Daarmee lijkt het beleid voor arbeidsgehandicapten haaks te staan op het overheidsbeleid rond het in vaste dienst nemen van mensen zonder arbeidsbeperking. Erkent de Staatssecretaris dit en vindt zij dat verschil acceptabel? De leden van de fractie van de ChristenUnie willen weten hoe de Staatssecretaris het gegeven beoordeelt dat er zelfs 984 formele dienstverbanden minder bij zijn gekomen? Vindt de Staatssecretaris net als de ChristenUnie dat het aantal formele dienstverbanden fors had moeten toenemen? Kan de Staatssecretaris het verschil verklaren met het bedrijfsleven, waar bijna 10.000 banen bij zijn gekomen in de vorm van formele dienstverbanden (2/3 van het totaal aantal gerealiseerde banen)? Hoe is het mogelijk dat de overheid op dit punt zo achterblijft op het bedrijfsleven?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of er een uitsplitsing per departement – en daaraan gerelateerde diensten – gegeven kan worden over het aantal gerealiseerde (dan wel verdwenen) formele dienstverbanden en inleenverbanden ten opzichte van de 0-meting. Welke departementen lopen achter ten opzichte van het te realiseren aantal banen volgens de banenafpraak en welke departementen liggen op schema?

De leden van de fractie van de ChristenUnie constateren dat de Staatssecretaris de afname van het aantal formele dienstverbanden wijt aan de afname van de banen van de groep

Wiw/ID-ers (-1593). Erkent de Staatssecretaris dat deze afname al sinds 2004 was te verwachten en dat daar bij de inspanningen om formele dienstverbanden te realiseren rekening mee kon worden gehouden? Erkent de Staatssecretaris voorts dat ook zonder deze voorzienbare banenterugval het realiseren van 609 formele dienstverbanden onder de maat was geweest?

Constateren de leden van de fractie van de ChristenUnie terecht dat zonder aanpassing van de verdeelsleutel rond inleenverbanden de overheid de banenafpraak niet had gehaald? Kan de Staatssecretaris de cijfers uit de tabel op pagina 3 van de brief noemen zoals die eruit hadden gezien met de oude verdeelsleutel? Kan de Staatssecretaris (afzonderlijk) hetzelfde doen voor het laten vallen van de herbezettingsvoorwaarde, waarvan de Staatssecretaris in de brief stelt dat die niet van invloed is geweest op het halen van de banenafpraak?

De leden van de fractie van de ChristenUnie lezen dat 2300 extra banen zijn gerealiseerd doordat mensen die al voor de banenafpraak met een WSW-detachering werkzaam waren extra uren hebben gekregen. Is daar voor wat betreft de overheid actief beleid op gevoerd en zo ja, hoe zag dat eruit?

Deze leden vragen hoeveel mensen er daadwerkelijk «nieuw» aan een baan zijn gekomen. Met andere woorden: hoeveel mensen zijn er ten opzichte van de 0-meting aan het werk gekomen, die voorheen niet werkzaam waren? Hoeveel van deze «nieuwe mensen» werkten op basis van een formeel dienstverband en hoeveel via een inleenconstructie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinksfractie hebben met interesse kennis genomen van de één-meting ten aanzien van de afspraken in het Sociaal Akkoord om 125.000 banen te realiseren. De leden van GroenLinks maken zich

zorgen om de positie van mensen met een beperking op de arbeidsmarkt en hopen dan ook dat de banenafpraak ook daadwerkelijk duurzame werkgelegenheid voor mensen met een beperking oplevert.

De leden van de GroenLinksfractie constateren dat een deel van de toename te verklaren is door dat SW-ers gemiddeld twee uur per week meer zijn gaan werken. Wat is daarvoor de verklaring? Zijn er andere bronnen die deze trend ook laten zien?

De leden van de GroenLinksfractie constateren dat de toename van het aantal banen vooral voortkomt uit detacheringen en inleencontracten. De leden van de GroenLinksfractie vinden het belangrijk dat de banen zoveel mogelijk duurzaam zijn en hopen dan ook dat detachering en inlenen uiteindelijk leidt tot vaste banen met een reguliere arbeidsovereenkomst voor deze doelgroepen.

De leden van de GroenLinksfractie vragen waarom de verhouding tussen het aantal inleenverbanden bij de markt en de overheid zo sterk veranderd is in twee jaar tijd, namelijk van 76,0 procent bij de markt en 24,0 procent bij de overheid, naar 68,8 procent aan de markt en 31,2 procent aan de sector overheid. Wat is de verklaring daarvoor? Hoe beoordeelt de Staatssecretaris deze verschuiving?

De leden van de GroenLinksfractie krijgen graag een reactie van de Staatssecretaris op de constatering van de Landelijke Cliëntenraad dat de banengroei bij de overheid alleen langs de weg van de inleenverbanden is gerealiseerd. Wat is de reactie van de Staatssecretaris op de stelling dat de overheid niet voldoet aan het streefcijfer van 3.000 extra banen en dat het hooguit om een verschuiving van banen gaat?

Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel van de inleencontracten zijn bezet door mensen die voorheen niet werkten? En hoeveel er zijn ontstaan doordat werknemers die al werkten meer zijn gaan werken?

Hoe zorgt de Staatssecretaris ervoor dat detacheringen over gaan in vaste contracten bij werkgevers? Is de Staatssecretaris bereid om te onderzoeken of het niet meetellen van detacheringen per 2017 bijdraagt aan het bestendigen van de contracten bij werkgevers? Wordt bij een volgende meting ook gemeten hoeveel detacheringen en inleenconstructies zijn omgezet in een formeel dienstverband?

Ook horen de leden van de GroenLinksfractie graag waarom het aantal detacheringen bij de overheid zo sterk is toegenomen. Wat zijn dit voor banen? Bij welke overheidsorganisaties? Wat voor werk doen zij? Vindt de Staatssecretaris dit een wenselijke ontwikkeling, of vindt zij net als GroenLinks een dienstverband bij een overheidsorganisatie te verkiezen boven detachering?

Kan de Staatssecretaris toelichten waar de banen bij de overheid zijn gecreëerd? Welke onderdelen hebben het wel/niet gehaald? Kunt u daarbij specifiek ingaan op de overheidsorganisaties waar de heer Spigt vorig jaar een achterstand bij constateerde, zoals het primair onderwijs en enkele ministeries? Welke acties zijn uitgezet om deze organisaties de doelstellingen wel te laten halen, en wat is hier van het resultaat?

De leden van de GroenLinksfractie hebben kennis genomen van de reactie van banenambassadeur de heer Spigt op de een-meting¹, waarin hij stelt dat de banen die nu zijn gecreëerd, zo weer kunnen verdwijnen. Is de Staatssecretaris het daarmee eens? Wat doet de Staatssecretaris om te voorkomen dat de gecreëerde banen weer zullen verdwijnen? Zijn er aanvullende maatregelen nodig om te zorgen dat het gaat om duurzame banen?

De leden van de GroenLinksfractie krijgen graag een nadere onderbouwing van de stelling van de Staatssecretaris dat zonder opschorting van de herbezettingsvoorwaarde de banenafpraak evengoed door de

¹ <http://fd.nl/economie-politiek/1162438/we-hebben-heel-veel-banen-gecreerd-maar-ze-kunnen-zo-weer-verdwenen-zijn>.

sector overheid als door de marktsector zou zijn behaald. Kan zij deze berekening nader onderbouwen? En wat is dan het nut geweest om de herbezettingsvoorwaarde op te schorten.?